

Docència compartida

per atendre millor l'alumnat i
per aprendre entre mestres

David Duran. Psicologia de l'Educació.
Universitat Autònoma de Barcelona.
Grup de Recerca sobre Aprenentatge entre Iguals
<http://grupderecerca.uab.cat/grai/>
@GraiUab @davidduran_cat

1

Docència compartida

1. Necessitat, evidències i resistències de la col·laboració docent
2. Docència compartida: concepte i formes
3. Avantatges i inconvenients
4. Dubtes i reptes

3

Col·laboració entre docents, per a què?

Inclusió: Procés de formació (o capacitació), especialment del professorat, que requereix (Duran i Giné, 2012):

-Coneixement de l'alumne i del currículum.

-Intensificació i diversificació del treball pedagògic: més implicació personal i moral; ampliació dels territoris de la professió; emergència de noves responsabilitats.

-Construcció d'una comunitat on tots els alumnes puguin aprendre, tant com sigui possible.

Desenvolupament Professional Docent: experiències d'aprenentatge per a la millora de la qualitat educativa.

-part del rol docent: investigar dins del propi treball, formar-se dins de la professió (UNESCO, TALIS, OEI, Comissió Europea...), com a procés continu de millora.

-Canvi en la identitat docent: rol, concepte d'ensenyament i aprenentatge i sentiments associats.

-requereix participació activa i no es pot imposar.

Duran, D. i Giné, C. (2012). La formació permanente del profesorado para avanzar hacia la educación inclusiva. *Edetania*, 41, 31-44.

4

Evidències de la col·laboració docent

- **ESTUDIANTS: La recerca mostra que afavoreix l'èxit acadèmic dels estudiants** (Gruenert, 2005; Ronfeldt, Farmer, McQueen i Grissom, 2015; Goddard i Goddard, 2007; Supovitz, Sirinides, i May, 2010)
- **PROFESSORAT: Afavoreix el desenvolupament professional dels docents** (Johnson & Johnson, 1987.; Ostovar-Nameghi, Sheikahmadi, 2016; Pyhältö, Pietarinen, Soini, 2015) :
 - **Aprenentatge recíproc**, presa de consciència sobre la pròpia pràctica
 - **Clima de confiança i d'ajuda mútua** es relacionen amb **menys estrès docent i més satisfacció laboral**
 - Increment de les **relacions interpersonals**, el **suport social** i l'**autoestima** del docent
 - Afavoreix **habilitats socials** del professorat (**lideratge, agència, comunicació, mediació de conflictes**)
- **CENTRE: Contribueix a la capacitat de millora contínua de l'escola (escola que aprèn)**, la qual és essencial per desenvolupar entorns d'aprenentatge actiu i innovadors que donin resposta als reptes educatius del s. XXI (Bolívar, 2000; Miquel i Duran, 2017; Duran, 2019).

9

Col·laboració docent: indirecta i directa

Directa: Col·laboració professional (es comparteix l'activitat d'ensenyament)

- docència compartida
- aprenentatge col·laboratiu professional
- compartir activitats entre diferents classes o grups
- observació entre iguals

Indirecta: Intercanvi i coordinació de l'ensenyament

- reflexionar amb altres sobre el desenvolupament de determinats alumnes
- intercanviar materials didàctics
- acordar objectius i compartir avaluació d'alumnes
- reunions d'equip

OECD (2019). TALIS 2018 Results (Volume I): *Teachers and school leaders as lifelong learners*. OECD Publishing.
Bauwens, J. i Hourcade, J. (1995). *Cooperative Teaching. Rebuilding the Schoolhouse for All Students*. Austin: Pro-ed.

10

Resistències a la col·laboració docent

- Predomini d'una **cultura individualista**: una aula - un professor. Treball en solitari. Aules separades. Aïllament del professorat
- Manquen estructures **d'interacció docent** per la reflexió i l'ajuda mútua, l'intercanvi d'experiències a l'aula per millorar els aprenentatges dels estudiants
- Visió **negativa de l'observació, de l'ajuda i/o de l'avaluació entre professorat**
- No estem formats en el **treball col·laboratiu entre docents**

Procés, creant propostes estructurades, que aportin situacions satisfactòries que ens permetin aprendre a treballar col·laborativament.

(Gruenert, 2005; Ostovar-Nameghi i Sheikahmadi, 2016; Duran i Miquel, 2019)

17

Docència compartida

Entenem per docència compartida el **treball col·laboratiu** entre dos o més docents en una mateixa aula

Un grup-classe

Ajuntar grups

- ⇒ En la seva forma més complexa, la col·laboració s'estén al llarg de tot el procés de planificació, intervenció, avaluació i reflexió
- ⇒ L'objectiu de la docència compartida és desenvolupar pràctiques educatives eficaces per a tot l'alumnat i, alhora, afavorir espais de reflexió professional per al professorat

21

Formes de docència compartida

BAETEN & SIMONS, 2014; DURAN I MIQUEL, 2019; OLLER, NAVAS I CARRERA, 2018

Lideratge diferent

- Un ensenya i l'altre observa
- Un ensenya i l'altre dona suport

Mateix lideratge i distribució diferent de l'alumnat

- Ensenyament per estacions o grups rotatius
- Ensenyament alternatiu
- Ensenyament paral·lel

Mateix lideratge i treball amb tot el grup classe

- Ensenyament en equip

Baeten, M.; Simons, M. (2014). Student teacher's team teaching: Models, effects, and conditions for implementation. *Teaching and Teacher Education*, 41, 92-110.
 Duran, D., i Miquel, E. (2019). Preparing teachers for collaborative classrooms. *A Oxford Research Encyclopedia of Education*. Oxford University Press.
 Oller, M., Navas, C., i Carrera, J. (2018). Docència compartida a l'aula: reptes i possibilitats. *Guix*, 448, 49-54.

22

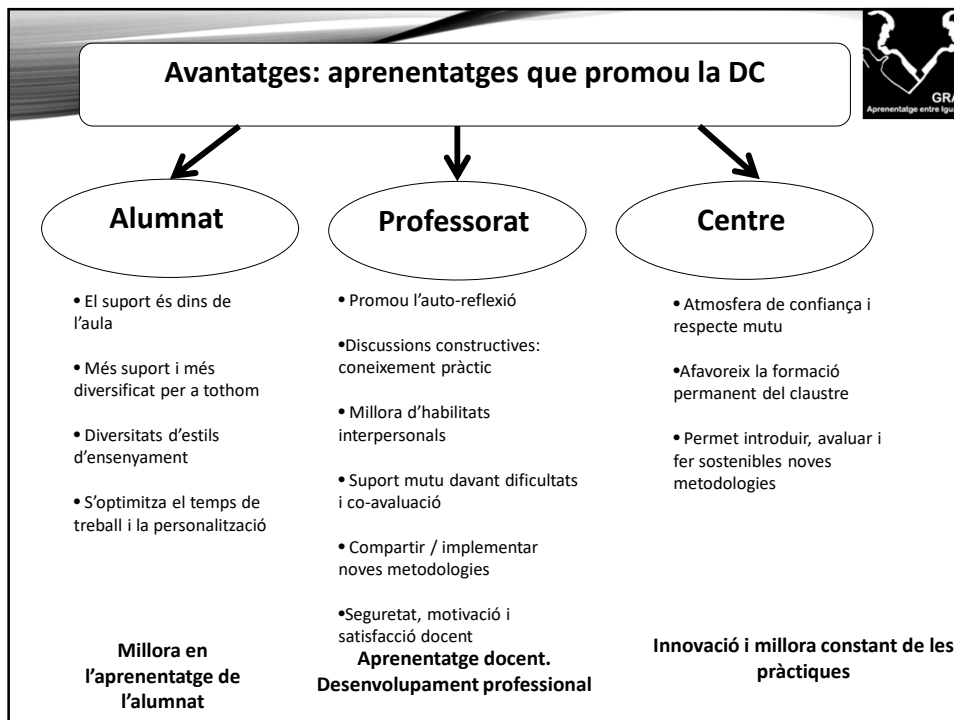
**Aprentatge entre docents
(web GRAI)**

GRUP DE RECERCA SOBRE APRENTATGE ENTRE IGUALS
GRUPO DE INVESTIGACIÓN SOBRE APRENDIZAJE ENTRE IGUALES
RESEARCH GROUP ON PEER LEARNING

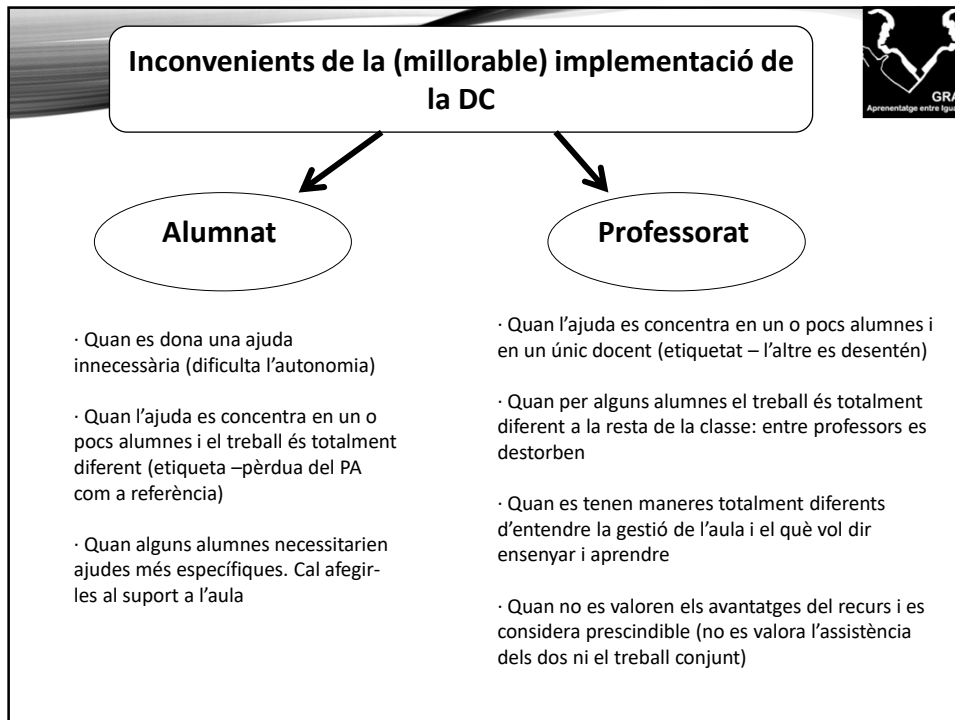
Vídeo: Docència compartida: aprenentatge docent entre iguals per a l'atenció de la diversitat

<http://grupsderecerca.uab.cat/grai/content/aprenentatge-entre-professors>

26

38

39

Dubtes i reptes sobre Docència Compartida

- **Fer DC implica molts recursos d'hores de docents. Els centres que no tenen prou hores no poden fer-la.**
Si s'organitzen bé els horaris i els recursos humans, no té perquè implicar més hores ni més docents, ja que amb els que hi ha habitualment en els centres es pot dur a la pràctica.
- **Nosaltres fem desdoblaments i això permet tenir un grup reduït d'alumnes amb un sol docent. És una bona estratègia per atendre la diversitat i no cal fer DC.**
No és el mateix. En els desdoblaments no és necessari fer un canvi en el tipus d'activitats, ni es comparteix el procés d'ensenyament aprenentatge dins l'aula.
- **Per fer DC hi ha d'haver bona relació entre els docents, sinó és millor no fer-la.**
Les habilitats per fer DC es poden aprendre fent-la. El docent ha d'aprendre i desenvolupar les competències necessàries per poder treballar amb els seus companys i companyes.

- **Fer DC implica molta feina de coordinació fora de l'aula, molt temps que no tenim.**
La coordinació forma part de la professió docent i cal donar-li el temps que requereix. De forma progressiva els docents veuen alleugerida la feina de preparació i descobreixen les seves potencialitats.
- **Alguns docents tenen certa resistència a compartir l'aula amb un altre company per inseguretats o per por a sentir-se jutjats.**
Cal crear progressivament un clima de confiança i suport mutu, evitant jutjar el company. La reciprocitat i les guies d'actuació ajuden a reduir la inseguretats.
- **Si fem DC, i per tant fem els suports dins l'aula, l'alumne amb necessitats educatives especials no pot tenir una atenció especial.**
La DC es fa perquè tots els alumnes puguin ser atesos millor atesos. Dos docents poden assegurar millor la presència, la participació i l'aprenentatge dels alumnes amb més necessitat d'ajuda.

Huguet, T. i Lázaro, L. (2018). Iniciar i sostenir pràctiques de docència compartida a les aules. *Guix*, 448,49-54.

44